

JAVNO-PRIVATNO PARTNERSTVO

Ministarstvo
finasija

 MINISTRY
OF FINANCE
OF THE SLOVAK REPUBLIC

Ministarstvo finansija u saradnji sa UNDP-om (Projekat "Jačanje transparentnog i odgovornog upravljanja javnim finansijama u Crnoj Gori" podržava Ministarstvo finansija Republike Slovačke)

Od samog početka, još 2017. godine, saradnja između Ministarstva finansija i UNDP-a u Crnoj Gori bila je ključna u pokretanju značajnog napretka u upravljanju javnim finansijama i održivom razvoju. U okviru projekta pod nazivom „Jačanje transparentnog i odgovornog upravljanja javnim finansijama u Crnoj Gori“, koji je podržan od strane slovačkog Ministarstva finansija, postignut je izuzetan napredak. Naime, tokom sedam godina, partnerstvo je omogućilo reforme u računovodstvu u javnom sektoru, što je rezultiralo izradom relevantnih zakona i podzakonskih akata i programa obuke za računovođe u javnom sektoru. Štaviše, zajednički naponi doveli su do razvoja Programa ekonomskih reformi, koji je dobio priznanje Evropske komisije za svoju efikasnost u vođenju ekonomskih politika i reformi. Kontinuirana saradnja je evidentna kroz tekuće aktivnosti usmjerene na konsolidaciju reformskih napora i rješavanje ključnih izazova. Pored navedenih aktivnosti, redovne obuke o procjeni uticaja propisa dodatno naglašavaju posvećenost izgradnji kapaciteta i institucionalnom jačanju. Kroz ove zajedničke napore i istraživanje novih oblasti kao što je javno-privatno partnerstvo, Ministarstvo finansija i UNDP u Crnoj Gori spremni su da dalje unaprede reforme upravljanja javnim finansijama i doprinesu rezultatima održivog razvoja u Crnoj Gori.

UNDP

Partnerski okvir koji je kreiran kroz javno-privatno partnerstvo pruža mogućnosti za umrežavanje snage autoriteta javnih institucija i ekspertize i efikasnosti privatnog sektora. Ova saradnja bazirana na jasnim osnovama podjele rizika, dobiti i finansijskim potencijalom privrede, ima za cilj bržu i odlučniju izgradnju javne infrastrukture. Kvalitet javne usluge koja se kroz ovaj model obezbjeđuje prioritet je javnih tijela, a dostupnost iste osnova za dalji razvoj ekonomskih tokova.

Izražavamo zahvalnost UNDP-u na podršci našim reformama u ovoj oblasti.

mr Jelena Jovetić

GENERALNI DIREKTOR

Direktorat za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki

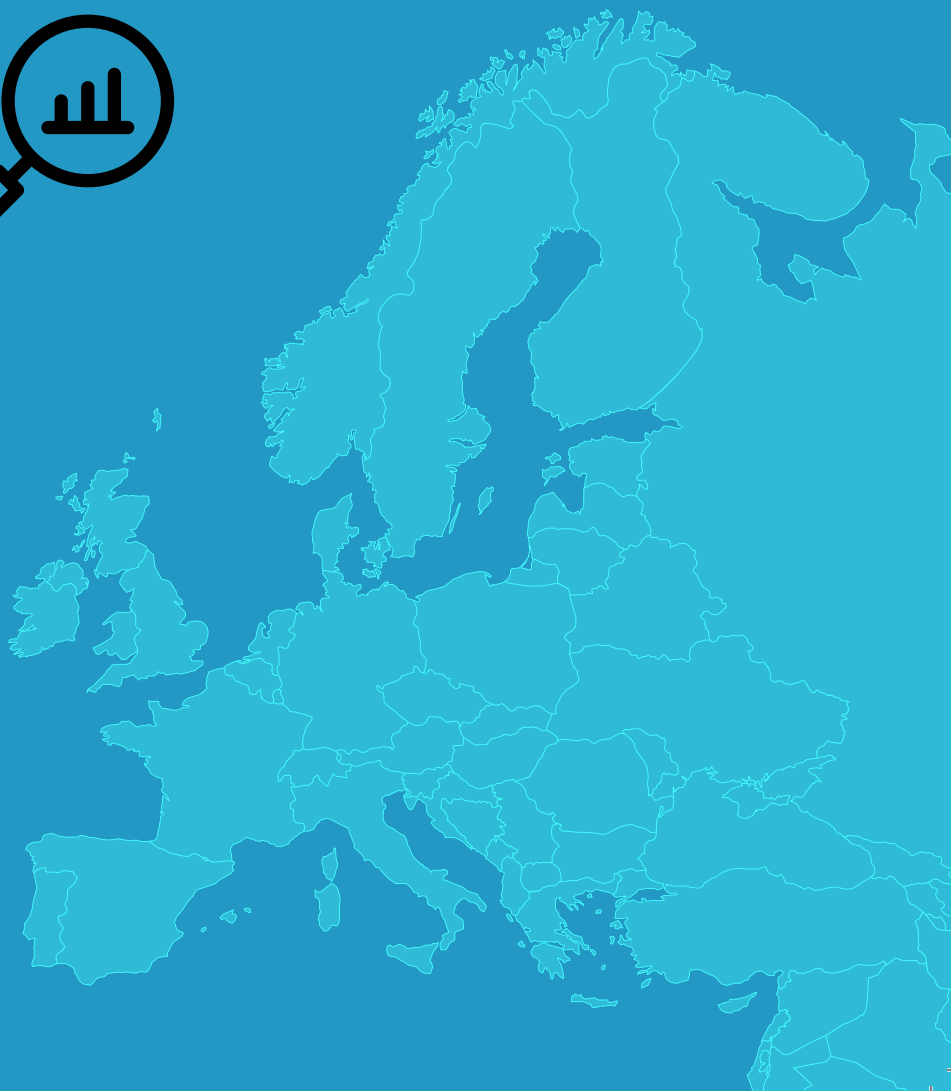
Šta je javno-privatno partnerstvo (JPP)?

Dugoročni ugovorni odnos između javnog i privatnog partnera, zasnovan na podjeli prava, obaveza i rizika radi izvođenja radova od javnog interesa, na javnoj infrastrukturi i objektima i/ili pružanja usluga od javnog interesa.

Modeli javno-privatnog partnerstva:

Iskustva o primjeni javno-privatnog partnerstva, kao modela za realizaciju investicionih poduhvata, razmijenjena tokom studijskih posjeta predstavni-ka Ministarstva finansija Crne Gore, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske, Ministarstvu finansija Republike Slovačke i Centralnoj agenciji za finansiranje i ugovaranje (Central Finance and Contracting Agency - CFCA) Republike Letonije.

PROJEKAT 1

REPUBLIKA SLOVAČKA

*PUTNA OBILAZNICA
OKO BRATISLAVE*

IZVOR: WWW.FCP.AT

NAZIV PROJEKTA:

Zero Bypass

IDEJA ZA PROJEKAT:

Projekat JPP-a osmislili su i realizovali slovačko Ministarstvo saobraćaja i Nacionalna kompanija za autoputeve.

CILJ PROJEKTA:

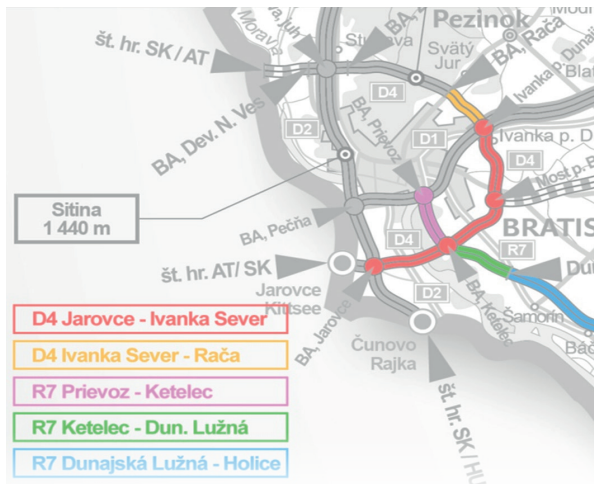
- } *Izgradnja obilaznice u dužini od 59km oko Bratislave;*
- } *Povezivanje sjevernog autoputa D1 sa obilaznicom i mrežom autoputeva Austrije i Mađarske;*
- } *Rasterećenje grada od velikog udjela tranzitnog saobraćaja čime se postiže ubrzanje saobraćaja.*

MODEL JPP-a:

Koncesija

FINANSIRANJE
PROJEKTA:

**Projekt je dijelom
finansiran iz
sredstava Evropske
investicione
banke (EIB).**

PREDNOST JPP-a:

- ✎ **Smanjenje opterećenja državnog budžeta, gdje se CAPEX¹ i OPEX² posmatraju kao redovna plaćanja, a što doprinosi boljem planiranju novčanih tokova;**
- ✎ **Modeli JPP-a su pogodni za projekte kako na državnom, tako i na lokalnom nivou.**

IZVOR: WWW.FCP.AT

1 Capex - kapitalni izdaci

2 Opex - tekući, operativni troškovi

IZVOR: WWW.FCP.AT

KLJUČNI PORUKE:

- ⌋ **Najvažniji dio postupka je *priprema projekta i procjena mogućnosti finansiranja*;**
- ⌋ **Važan dio implementacije JPP-a je i *izbor koncesionara, koji je odgovoran kako za kvalitet izvedenih radova, tako i za održavanje* infrastrukture u dužem vremenskom periodu;**
- ⌋ **Precizno definisanje *procesa predaje infrastrukture sa privatnog na javnog partnera nakon isteka ugovora o koncesiji*, je važan dio ugovora.**

1. Identifikacija prilika:

- Identifikacija mogućih projekta;
- Analiza projekta sa stanovišta pogodnosti za JPP;
- Odobrenje projekta od strane nadležnih državnih organa;
- Imenovanje upravnog odbora i menadžera projekta.

2. Procjena mogućnosti:

- Angažovanje eksternih konsultanata;
- Izrada studije izvodljivosti;
- Odobrenje prijedloga projekta (sa rezultatima studije izvodljivosti) od strane Vlade Republike Slovačke.

3. Priprema projekta:

- Sačinjavanje finalne verzije informativnog dokumenta i nacrtu ugovora o koncesiji;
- Priprema strategije pregovaranja u vezi sa dodjelom koncesije.

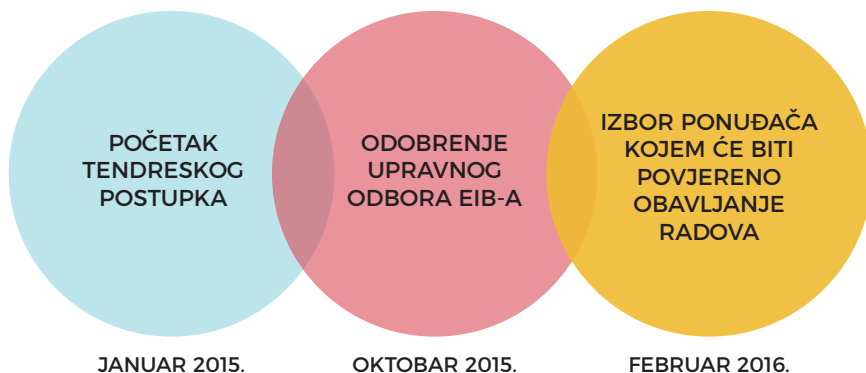
4. Javna nabavka:

- Predkvalifikacija učesnika (izbor učesnika za pregovore);
- Vođenje pregovora sa kvalifikovanim učesnicima;
- Dijalog sa učesnicima postupka;
- Objašnjenje finalne verzije informativnog dokumenta i nacrtu ugovora o koncesiji;
- Prikupljanje ponuda zainteresovanih partnera iz privatnog sektora;
- Vrednovanje dostavljenih ponuda.

5. Zaključenje ugovora:

- Odobrenje ugovora od strane Vlade Republike Slovačke;
- Potpisivanje koncesionog ugovora.

PROCES PRIPREME JPP PROJEKTA
OSVRT NA FINANSIRANJE PROJEKTA:

U postupku analize projekta, EIB je došao do zaključaka:

- › Autoput D4 se nalazi na transevropskoj transportnoj mreži (TEN-T);*
- › U skladu sa svojom politikom kreditiranja transporta, EIB je utvrdila da može podržati D4 komponentu projekta;*
- › Iako je početna procijenjena cijena D4 bila visoka, ocijenjeno je da je u skladu sa politikom kreditiranja transporta EIB;*
- › Tokom procjene službe EIB-a su preporučile optimizaciju sa tehničkog i finansijskog aspekta;*
- › Preporuke EIB-a su prihvaćene od strane javnog partnera;*
- › Ponuđač je uključio tehničku optimizaciju kroz ponudu kako bi se smanjili troškovi projekta, kao dio procesa pregovora i preporuka EIB-a;*
- › EIB je zaključio da komponenta brze ceste R7 nije dio TEN-T, odnosno da se značajan dio puta nalazi u razvijenijoj regiji Bratislave, što nije u skladu sa ciljevima EIB-ove politike kreditiranja transporta u vezi sa sektorom puteva.*

PROCES REALIZACIJE JPP PROJEKTA

PROCJENA INVESTICIJE
I IZGRADNJA
INFRASTRUKTURE

PRAĆENJE
IMPLEMENTACIJE
PROJEKTA

ZAVRŠETAK I
EVALUACIJA JPP
PROJEKTA

VRIJEDNOST PROJEKATA:

1.900 miliona eura

PARTNERI:

- *Ministarstvo saobraćaja Repulike Slovačke;*
- *Zero Bypass Limited - konzorcijum građevinskih kompanija Cintra, Macquarie, Aberdeen i PORR.*

VREMENSKA DIMENZIJA

Maj 2016. godine

Potpisivanje ugovora o koncesiji

Jun 2016. godine

Finansijsko zatvaranje

Jul 2020. godine

Preliminarno otvaranje dionice 1

Decembar 2021. godine

Preliminarno otvaranje ostalih dionica

PROJEKAT 2

REPUBLIKA HRVATSKA

*PUTNIČKI TERMINAL
U ZRAČNOJ LUCI
ZAGREB*

IZVOR: PREUZETO IZ MATERIJALA RAZMIJENJENIH
TOKOM STUDIJSKE POSJETE

NAZIV PROJEKTA:

Novi putnički terminal (NPT)

IDEJA ZA PROJEKAT:

Država se odlučila za javno-privatno partnerstvo zagrebačkog aerodroma, s ciljem racionalizacije CAPEX-a i poboljšanja finansijskih parametara poslovanja, a sve koristeći stručnost međunarodnog konzorcijuma.

CILJ PROJEKTA:

- ✧ ***Izgradnja samoodrživog modernog aerodroma;***
- ✧ ***Ostvarenje prihoda budžeta kroz koncesione naknade;***
- ✧ ***Postizanje visokih operativnih standarda koji se prate kroz definisane ključne indikatore.***

MODEL JPP-a:

Koncesija

PREDMET PROJEKTA:

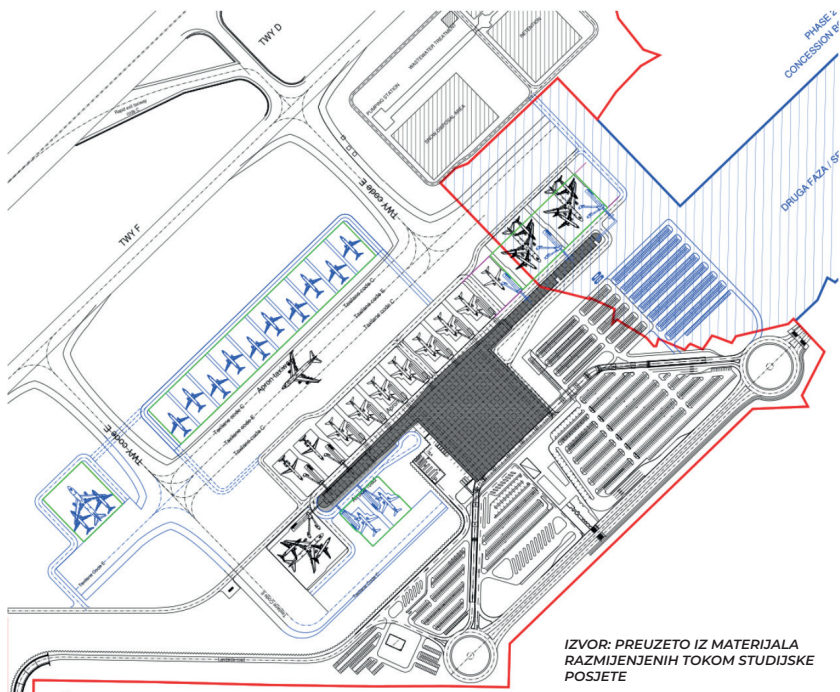
Finansiranje, projektovanje, gradnja, upravljanje i održavanje novog terminala i pripadajuće infrastrukture.

FINANSIRANJE PROJEKTA:

Ukupni Capex EUR 180 miliona, 20% vlastitih sredstava (equity).

IZVOR: PREUZETO IZ MATERIJALA RAZMIJENJENIH
TOKOM STUDIJSKE POSJETE

✂ *Projekat JPP-a se odnosi na modernizaciju postojećih aerodromskih instalacija i izgradnju Faze 1 novog putničkog terminala (NPT) u Zračnoj luci Zagreb na 65.000m² bruto površine;*

✂ *Gradnja je počela u decembru 2013. godine i trajala je 36 mjeseci, nakon čega su uslijedile pripreme za otvaranje, pa je terminal otvoren u martu 2017. godine;*

✂ *Inicijalno opremljen za 3,5 miliona putnika godišnje u Fazi 1A, u Fazi 1B predviđeno je da bude ugrađena dodatna oprema i da sistem za obradu prtljaga bude proširen za 5 miliona putnika godišnje.*

Projekat dodatno obuhvata:

✂ *Izgradnju nove platforme za vazduhoplove (12 pozicija), sa pratećim stazama za vožnju i ostale vanjske radove;*

} *Kompletno odvođenje vode sa svih operativnih površina aerodroma (uzletno-sletna staza, staze za vožnju vazduhoplova i platforme), uključujući postojeće i novoizgrađene površine a prema zahtjevima iz studije uticaja na životnu sredinu;*

} *Radovi poboljšanja starog putničkog terminala, do preseljenja prometa u NPT;*

} *Radovi izgradnje podvožnjaka i mosta za stazu za vožnju vojnih vazduhoplova.*

POTPISAN
UGOVOR O
KONCESIJI

IZGRADNJA

APRIL 2012.

DECEMBAR 2013.

2014 - 2016.

POČETAK
RADOVA

ISTEK
GARANTNOG
ROKA

UPOTREBNA
DOZVOLA I
OTVARANJE NPT

DECEMBAR 2021.

SEPTEMBAR 2017.

MART 2017.

KONAČNI
ZAVRŠETAK
RADOVA

NAREDNE FAZE PROJEKTA:

FAZA 1B

⌘ *Proširenje sistema za obradu prtljaga, po jedan dodatni karusel za sortiranje i izdavanje prtljaga, 15 dodatnih check-in šaltera, 1 dodatni EDS uređaj;*

⌘ *Datum početka - nakon što promet dostigne 3,5 miliona putnika godišnje.*

FAZA 2A

⌘ *Proširenje zapadnog krila sa 3 nova izlaza, s potrebnim proširenjem platforme;*

⌘ *Datum početka - nakon što promet dostigne 5 miliona putnika godišnje ili najkasnije do 2032. godine.*

FAZA 2B

⌘ *Proširenje istočnog krila sa 3 nova izlaza i proširenje platforme za 3 pozicije vazduhoplova;*

⌘ *Datum početka - nakon što promet dostigne 6,1 miliona putnika godišnje.*

FAZA 2C

⌘ *Proširenje istočnog krila sa 2 nova izlaza i proširenje platforme za 2 pozicije vazduhoplova;*

⌘ *Datum početka - nakon što promet dostigne 7,3 miliona putnika godišnje.*

FAZA 2D

⌘ *Proširenje platforme na ukupno 300.000 m2, uključujući površinu izgrađenu u prethodnim fazama;*

⌘ *Datum početka - 01.01.2032. + 90 dana.*

VRIJEDNOST KONCESIJE:

300 miliona eura

VREMENSKA DIMENZIJA

Period koncesije:

30 godina, počevši od aprila 2012. godine;

Datum početka radova:

decembar 2013. godine;

Datum otvaranja NPT:

mart 2017. godine.

PARTNERI:

- *Republika Hrvatska, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture;*
- *Međunarodna zračna luka Zagreb d.d. je akcionarsko društvo registrovano u Republici Hrvatskoj, čiji su vlasnici 6 akcionara koji posjeduju međunarodno iskustvo i ekspertizu u vođenju i finansiranju projekata, izgradnji, upravljanju i razvoju aerodroma;*
- *Bouygues Batiment International, glavni izvođač radova na projektu.*

GLAVNI PODIZVOĐAČI NA PROJEKTU:

- *Viadukt – zadužen za sve spoljne radove;*
- *Kamgrad – radovi na betonskoj konstrukciji i unutrašnjim pregradama;*
- *ZM - krovna čelična konstrukcija i fasada;*
- *KFK - izvođač krova.*

KONSULTANTI:

Intervistas

PROJEKAT 3

REPUBLIKA LETONIJA

*PUTNA OBILAZNICA
OKO GRADA KEKAVA*

NAZIV PROJEKTA:

Kekava Bypass

IDEJA ZA PROJEKAT:

Vlada Letonije

CILJ PROJEKTA:

Rješavanje „uskog grla“ Trans-European Transport Network (TEN-T) mreže gradnjom nove dionice koja osigurava najefikasniju putnu vezu između glavnog grada Letonije (Rige) i susjedne države Litvanije, kao i ostatka Evrope. Dionica puta je bila opasna, bila je izvor zagađenja i otežavala je pružanje usluga na vrijeme.

MODEL JPP-a:

DBFM - Dizajniraj-Izgradi-Finansiraj-Održavaj (Design-Build-Finance-Maintain)

FINANSIRANJE PROJEKTA:

*Evropska investiciona banka (kredit);
Nordijska investiciona banka (kredit);
Kekava ABT (sopstvena sredstva).*

POJEDINAČNI CILJEVI IZGRADNJE OBILAZNICE

*Ušteda vremena
za učesnike u
saobraćaju*

*Povećanje
mobilnosti
ljudi*

*Smanjenje
uticaja
saobraćajne
buke na lokalno
stanovništvo*

*Obezbeđenje
sigurnije
infrastrukture
za pješake i
bicikliste*

*Smanjenje
emisija CO₂*

*Borba protiv
invazivnih otrovnih
biljaka (proces
gradnje značajno
je smanjio stanište
otrovne biljke
Heracleum)*

ŠTA DONOSI PROJEKAT?

1.

Bolji pristup osnovnim uslugama, uz promociju inkluzivnosti:

- ⌘ *Povećana je mobilnost ljudi kroz brži pristup uslugama kao što su vrtići, škole, zdravstvene usluge itd;*
- ⌘ *Održano je više krugova javnih konsultacija u okviru procesa procjene uticaja na životnu sredinu;*
- ⌘ *Vođeni su dijalozi sa različitim zainteresovanim stranama, uz uvažavanje mišljenja lokalne zajednice, uključujući njihovo informisanje o napretku projekta;*
- ⌘ *Uspostavljena je bliska saradnja sa opštinom kako bi se poboljšali uslovi života stanovnika.*

2.

Finansijku održivost:

- ⌘ *Evropska investiciona banka i Nordijska investiciona banka izvršile su sopstveni due diligence projekta i izabranog privatnog partnera;*
- ⌘ *Nova sigurnija transportna infrastruktura i veza na nivou EU*
- ⌘ *Procesom javnih nabavki je osigurana fer konkurencija među ponuđačima;*
- ⌘ *Država u ime zajednice plaća visokokvalitetnu i dostupnu infrastrukturu-nema putarine za učesnike u saobraćaju;*

} *Maksimalni iznos novčanih sredstava koja se izdvajaju je bio fiksiran već tokom faze nabavke;*

} *Ugovor o JPP se odnosi na period od 20 godina i dodatnih 5 godina garancije;*

} *U slučaju problema s kvalitetom, privatni partner ne dobija ukupnu naknadu za maksimalnu raspoloživost;*

} *Strogi mehanizmi praćenja i kontrole su sastavni dio JPP ugovora, gdje i finansijeri projekta vrše sopstvenu kontrolu nad implementacijom projekta.*

3.

Izgradnju kvalitetne infrastrukture uz očuvanje životne sredine:

} *Urađena je procjena uticaja na životnu sredinu i implementiran plan upravljanja životnom sredinom;*

} *Sprovedene su specifične mjere za smanjenje CO2 emisija i otpada;*

} *Tranzitni saobraćaj se preusmjerava iz grada Kekava, čime se minimizira zagađenje zbog saobraćajne gužve i buke, a na dionicama pored naseljenih mjesta postavljaju se akustične barijere (djelimično iz obnovljivih izvora);*

} *Obnovljeni asfaltni materijal sa postojeće dionice puta se reciklira tokom izgradnje, dok je tokom održavanja predviđeno da se cjelokupna količina gornjeg sloja asfalta reciklira za radove presvlačenja;*

} *Tokom faze održavanja radi se centar za upravljanje saobraćajem u realnom vremenu kako bi se nadgledala situacija na obilaznici i smanjile gužve.*

RAZVOJ PROJEKTA KROZ VRIJEME:

MART 2017.
.....

IZRAĐENA PROCJENA
UTICAJA NA ŽIVOTNU
SREDINU

DECEMBAR 2018.
.....

RASPISAN JAVNI
POZIV

JUL 2021.
.....

FINANSIJSKO ZATVARANJE
POSTIGNUTO I UGOVOR O
JPP-U POTPISAN

NOVEMBAR 2021.
.....

POČETAK
GRADNJE

OKTOBAR 2023.
.....

PUŠTANJE OBILAZNICE
U SAOBRAĆAJ

IZVOR: WWW.LNK-INDUSTRIES.LV

VREMENSKA DIMENZIJA

Početak gradnje - novembar 2021. godine.

Puštanje u saobraćaj – oktobar 2023. godine.

PARTNERI:

- *Republika Letonija, koju predstavlja Ministarstvo saobraćaja i državno doo “Latvian State Roads”;*
- *Konzorcijum KEKAVA ABT, ad;*
- *Binders doo;*
- *A.C.B. ad;*
- *TIIC kompanija za ulaganje u transportnu infrastrukturu iz Luksemburga.*

***Mogućnost primjene
JPP-a u Crnoj Gori?***

- 1.** **Putevi, putni i prateći objekti**

- 2.** **Željeznička infrastruktura**

- 3.** **Aerodromi**

- 4.** **Objekti vodnog saobraćaja i luka**

- 5.** **Elektronske komunikacione mreže
i/ili elektronska komunikaciona
infrastruktura i povezana oprema**

- 6.** **Informaciono-komunikacione
tehnologije**

- 7.** **Zdravstvena zaštita i
socijalna zaštita i staranje**

- 8.** **Obrazovanje i naučne djelatnosti**

- 9.** **Komunalna infrastruktura
i/ili komunalna oprema**

- 10.** **Komunalne djelatnosti**

- 11.** **Sportski i rekreativni objekti i objekti kulture**
-
- 12.** **Žičare**
-
- 13.** **Infrastruktura koja se odnosi na proizvodnju, prenos ili distribuciju energije ili energenata**
-
- 14.** **Socijalno stanovanje i drugi oblici stanovanja**
-
- 15.** **Poštanske usluge**
-
- 16.** **Turizam i ugostiteljstvo**
-
- 17.** **Kupališta, marine, privezišta, pristaništa i drugi objekti obalne infrastrukture**
-
- 18.** **Slobodne ekonomske zone i industrijski parkovi**
-
- 19.** **Energetska efikasnost**
-

Ministarstvo
finasija

Ministarstvo finansija u saradnji sa UNDP-om (Projekat
"Jačanje transparentnog i odgovornog upravljanja javnim
finansijama u Crnoj Gori" podržava Ministarstvo finansija
Republike Slovačke)

